

Агууехэ Сталин—зол жаргалаймнай наран К

Нүхэр Сталинтай уулзаа нэм

1949 оной декабрийн 21-нэй үдэр намда оройдоошье мартагдахгүй. Бурят-Монголой ажалшадый делегациин составта оролсожо, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй гени, советскэ арадай инаг багша нүхэр Сталинтай түрэлтэнэй хойшо 70 наһа гүйсэһэнэй оёе һайндэрлэлсэхээ Москва ошоһон байгаа.

Декабрийн 21-нэй үдэр Академическэ Ехэ театр соо советскэ арадай болон арадай демократийн ороноудай, прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй олон тоото түлөөлэгшэд сугларжа, хүндэтэ Иосиф Виссарионовичтой уулзаһан байгаа. Удэшын 7 часа нүхэр Сталинтай өөрингөө дүтын соратнигуудтай хамта суглаанай президиумдэ гарахадань, тэднине утгаашад замхашагүй үни удаан алыгаташаж ба «Ура» хашхаржа, агууехэ багшадаа хизааргүй ехээр дурладаг ба хүндэлдэг байһанаа харуулан байна. Тинхэдэ би эгээн түрүүшынхэ нүхэр Сталинине хараа нэм. Эхэ үдэрһөө хойшо нүхэр Сталинтай нэрые час, минута бүхэндэ сэдхэлдэ ханажа ябадагби.

Мүн агууехэ багшынгаа 70 наһанай оёе һайндэрлэхээ эрхэн делегациин гэгшүүд үлөөлөрһөн Кремль соо Иосиф Виссарионовичтой дахин уулзаһан байна. Инаг багша нүхэр Сталинаа харахадань би баярлахын ехээр баярлаа нэм. Дэлхэй дээрэ намһаа жаргалтай хүн үгы гэжэ ханаа бэлэб. Тэрэшлэн үнэгэргэжэ жэлдэ СССР-эй Верховно Советэй нэгдэхин сессидэ ошоходоо нүхэр Сталинине дахин харһан байна.

Хунгуулин № 16 Паровозобүтээгшэйн округһоо БМАССР-эй Верховно Советэй депутатаар баллотировалагдаха зүбшөөлөө агууехэ багшынгаа үгһэндэн туйлай ехээр баярланб. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудай үдэрые ажалай үндэр амжалтаар утгахын тулада социалистическэ мурьсөөндэ оролсонхобд. Тингэжэ үдэр бүхэндэ дүрбэ хабд нормо дүүргэхэ, өөрингөө дүй дүршлэе залуу хүдэлмэришэдтэ дамжуулжа үгэхэ, жэжэ детальнуудые отходуудһаа эхэ ба түүхэй эд алмаха гэгэн уялгануудые абанхайб. Мүнөө 3—4 станок дээрэ хүдэлмэришэ, үдэр бүрингөө нормые 500 процент хүрэтэр дүүргэжэ.

Депутат хадаа арадгаа алба эхэс мүн. Намда хунгагшадий элдэб асуудалнуудаар хандадаг. Тэдэнэй эрилтын заабол дүүргэхэ гэжэ оролдогшоб. Бүгдээралай түрүүшын кандидат Иосиф Виссарионович Сталинда өөрингөө голосые хунгалтын үдэр угаа ехэ омогорхолтойгоор ба баяртайгаар үгэхэб.

Е. Курочкин,
СССР-эй Верховно Советэй депутат, Лениний орден то ПВЗ-гэй инструментальна цехын строгаальщик-олонстаночник.

«Агууехэ Сталинда алдар сол!» — уранзурвашад Ю. П. Кугач, В. Б. Нечитайло ба В. Г. Цыплаков гэгшэдэй зураһан картина.

ТАСС-эй фотохроника.

Паровоз бүтээгшэдэй габьяата ажал

Бүхэсоюзна социалистическэ мурьсөөнэй 1950 оной 3-дахин квартал дүнгүүдэй ёһоор Лениний орден то паровозо-вагонно заводой коллектив тус мурьсөөндэ илажа гараа нэн. Тинь ВЦСПС-эй ба зам харилсаанай Министерствын дамуулын Улаан туг асаха зуураа, заводой начальник генерал Парамонов заводой оломянгаһай коллективэй зүгһөө ингэжэ хэлэ бэлэй:

—1950 оной түсэбье болзорһоон урид дүүргэхын тулада бүхы хүсээ элсүүлжэ, Министерствын туг бардамаар барижа шадаханаа гадна, СССР-эй Министерүүдэй Советэй туг абахаби.

Заводой партияна организаци ба дирекци болбол коллективийнгэ энэ хүндэтэй зорилгонуудай дүүргэхын тулада хүдэлмэришэд, инженерүүд, техникүүд ба алба хаагшад дунда политическэ нийтн хүдэлмэри үргэнээр ябуулан байна. Политическэ хүдэлмэри элдэб янзаар ябуулагдадаг байгаа. Хүдэлмэришэдэй үйлдбэрин зүблөөнүүд ба суглаануудые үнэгэрлэгэ, Октябрьска революциин 33-дахин ойн хүндэлдэ стахановска вахтада жагсалта хадаа социалистическэ мурьсөөнэй эршые улам дээшлүүлжэ, заводой хүдэлмэришэдэй үйлдбэрин элдэб эршээ ургуулаа. Вахтада 6 мянга гараа хүдэлмэришэд хабаадалсан байна.

Нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтанууд туйлай ехэ полити-

ческэ дэбжэлтэтэйгээр үнэгэрөө. Заводой 80 шахуу эрхим хүнүүд арадай этигэл найдабарид хүртэжэ, нютагай Советүүдтэ депутатуудай коллектив тус мурьсөөндэ илажа гараа нэн. Тинь ВЦСПС-эй ба зам харилсаанай Министерствын дамуулын Улаан туг асаха зуураа, заводой начальник генерал Парамонов заводой оломянгаһай коллективэй зүгһөө ингэжэ хэлэ бэлэй:

Заводой коллективийхидэй дунда партийно-политическэ хүдэлмэриин үргэн далайсатгайгаар ябуулагдаһанай ашаар ба тэрэнэй оролдотой, үнэн сэхэ ажалай ашаар завод 1950 онойнгоо түсэбье болзорһоон урид, ноябрийн 20-до дүүргэһэн байна. Түсэбһөө гадуур 20 миллион түхэригэй валова продукция, олон паровозуудые, хэдэн зуун тонно булад, шэрэм, бронзово шухалаануудые гаргаһан байна. Ажалай бүтээсые дээшлүүлжэ түсэб 107 процент дүүргэжэ.

Бүхы түрэлэй материалнуудые, түүхэй эд ба энерги арбилхын тулада дэлгэрһэн социалистическэ мурьсөөн 4 миллион шахуу түхэриг алмаха арга олгоо. Уралан нарижуулгын дуралхалнуудһаа завод 3,5 миллион шахуу түхэригэй алмалта абаа. ВЦСПС-эй ба зам харилсаанай Министерство заводой коллективий эдэ бүхы амжалтануудые үндэрөөр сэгнэ. Бүхэсоюзна мурьсөөнэй дүнгүүдээр заводой коллективтэ СССР-эй Министерүүдтэ Лениний орден то ПВЗ-гэй инструментальна цехын строгаальщик-олонстаночник.

түг үгтөө. Заводой коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абанан уялгаа дүүргэжэ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй депутатад хунгуулин № 16 Паровозобүтээгшэйн округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө агууехэ Сталинтай үгһэн тухай мэдээсэлые заводой коллективийхид туйлай ехэ политическэ ба үйлдбэрин дэбжэлтэтэйгээр утгаа. Нүхэр Сталинтай зүбшөөлөө үгһэндэн дашарамдуулан болоһон суглаанууд ба митингүүд дээрэ хэдэн олон стахановцууд үгэ хэлэжэ зуураа, хизааргүй ехэ зол жаргалтай байһанаа мэдүүлээд, манай заводой ажабайдалаа угса шухала событиин болоһоние тэмдэглээд, дээшлүүлгэдэн уялгануудые абаа нэн.

Паровозо-колесно цехын коллектив (начальнигынь нүхэр Бурлюк) 1951 оной түсэбье болзорһоон урид дүүргэлгээр социалистическэ мурьсөөе үүсхэгшэ болоһон байна. Февралын 18 болотор 2 нарын түсэб дүүргэхэ уялга тус цехын коллективийхид абаа. Эдэнэр январь нарын түсэб амжалтатгайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 50 паровозуудые үгөө. 1-дахин квартал соо стахановска цех болохо зорилго эдэнэр урдаа табила.

1951 оной январь соо олонхи цехүүд үнэгэрлэгшэ жэлэйхидэ үлүү һайнаар хүдэлмэришөө. Паровозомеханическа № 2 цех, паровозо-хабсаралгын, котельнэ ба бусад цехүүд түсэбһөө гадуур продукци

үгһэн байна. СССР-эй Верховно Советэй депутат олонстаночник-строгаальщик Курочкин 1951 оной январин 1-дэ 1963 оной түсэб дүүргэжэ. Мүнөө тэрэ үдэр бүрингөө нормо хэдэ дахин үлүүлэн дүүргэжэ.

1200 гаран агитаторнууд заводой хунгагшад дунда агитационно-нийтн хүдэлмэри үргэнээр ябуулжа байна. Агууехэ Сталинтай баллотировалагдаха № 49 ба 50 участогуудта 225 агитаторнууд хүдэлмэрилэ. Тэдэнэр нүхэр Сталинтай ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай, советскэ арадай урда тэрэнэй хизааргүй ехэ шэн габьяатай байһан тухайн хунгагшадта тодо һонороор хөөрөжэ үгэнэ.

Хунгуулин участогуудта хунгагшад суглаанууд үнэгэрлэгдэнэ. Нүүлшын хоёрхон недели соо дурсагдаһан хоёр участогуудта 14 лекци ба элдхэлнүүд уншагдаа, 8 концерт ба 6 кинокартина харуулагдаа. Тус участогуудай хунгагшад бүхы суглаануудта ехэ элдхитэйгээр хабаадалсана.

Заводой хүдэлмэришэд, инженерүүд, техникүүд ба алба хаагшад советскэ арадай инаг багша нүхэр Сталинда хизааргүй ехэ омогорхол баяртайгаар голосуудаа үгэхөөр бэлэн байхатаа хамт үйлдбэрин шэнэ, гайхамшагта бэлэгүүдые Эхэ орондоо үгэжэ байна.

А. Г. Студенников, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ПВЗ-дахин парторг.

Хунгагшадый һанал бодол

Лениний орден то паровозобүтээгшэйн заводой территория дээрэ гэхэдэмнай тсэ ашанхай вагонууд шэрэнхэй нэгэ паровоз соо шангаар хуугайлан ябана. «РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ хунгаха хунгалтанууд хүндэлдэ стахановска вахтада жагсаади» гэжэ тэрэ нэгэ таладан томоор бэшэжэ Тэрэнэйн доро «халаанай дахари 201 процент дүүргэгдэ» гэжэ баһа бэшэнхэй... Хунгуулин № 16 Паровозобүтээгшэйн округ баллотировалагдахаар агууехэ Сталинтай зүбшөөлөө үгһэндэн туйлай ехээр баярланб зам коллективийхид хэдэн даххар тэйтгөөр хүдэлмэрилнэ. Хэды нээн ехэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байһан тухайгаа хүдэлмэришэд өөһэдөө хөөрөжэ үгэжэ.

П. Красиков. Би котельнэ цехэ намарай хүдэлмэрилжэ эхэлэб. Тинь халаанайнгаа даалгарины үлүүлэн дүүргэхын түлөө сэдэбн. Ноябрь нарын даалгарины 234 процент дүүргэжэ нэм. декабрь нарыдаһаа һайнаар хүдэлмэрилөөб. Январь нарын даалгарины 184 процент дүүргэжэ. Түлөө һайнаар хүдэлмэрилжэ хүрэнэ. Манай округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө агууехэ Сталинтай үгһэндэ манай зам коллектив туйлай ехээр баярлаа Бүхы арадай вожд агууехэ Сталинда голосоо үгэхэб. Энэ манай барагдашагүй ехэ зол мүн.

А. Рябов. Хуушанай кадрон дэбжэлмэришэби. Тус заводто онһоо хойшо хүдэлмэрилжэ эхэлэб. Энэ турша соо эдэ үдэр дэбжэлжэ баясхалантай сагай бэйһе ханаагайб. Би үбгэн һайнаа болооб, тинь миний ажаһуун барагдашагүй ехэ баяр, жэлдээр жаргал эрбэб. Бүгдээр һайндэр — февралын 18-ай нарые хүлэжэ яданаб. Энэ агууехэ Сталинда хэмгүй ехэ баяртайгаар голосоо үгэхэб.

А. Дрыбич. Энэ заводто онһоо хойшо хүдэлмэрилнэб. Тэрогнууруушар 1947 он болотро хүдэлмэрилөөб. Мүнөө ажал табельшынгаар ажалланаб. Манай заводой хүдэлмэришэд ба хунгалтанууд элдэб баяртай үлүүлжэ үнэгэрлэжэ байна. Манай округ баллотировалагдахаар нүхэр Сталинтай зүбшөөлөө үгһэндэн рюда манай коллективийхид стахановска вахтада жагсаади, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Зондоо зол жаргалтай бай асарһан манай большевик партида, агууехэ вожд Сталин үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнб. Манай вожд Сталинтай нэрэ бие тень дээрэ бэшэтэй байха ханахадань сэдхэлни хүдэлмэришэд агууехэ Сталинды Ямар ехэ зол жаргал гэгшэби Сталинда голосоо үгэхэб.

Инаг вождиингоо нэрээр

Нарһан туза хүүнэ, Байгал тээһэ хабарай һэбшэн дилина һэбшэн. Хэдэн мянгад жэлдэ ойро хүртөөгүй хэбһэн гүн тайга баһа нэгэ шэнэ хабарай эрһэндэ арюухан дуугаа дуулаа. Томо томо наһадайнгаа зуун наһа хүрһэн тухай гү, загал улаан гүрөөдэлһингөө инзагалха болоһон тухай гү, али юун тухай дуулаһын хэн мэдэхэ бэлэй...

Зүгөөр, тэрэ 1932 ондо тусгаар хабар болоо нэн. Нэгэтэ, май нарын халхитай дулаахан үдэр тайгын оёрые нүхэ хүрөөгэй ханханаан, трактор машинын хунхирөөн хүртэй доруунаар долоолулба, хори мянгад хүнүүд город шадарай нарһан тужын хормоёе һэхэжэ оробо. Тэдэ хүнүүд Сибириин гигант бодхоохое эндэ эрһэн байгаа. Уланшөгүй захгүй олон сагаан майхангуудай орондо модон барагууд баригдажа, томо ехэ корпусуудай фундаментнууд түргэн темпээр табигдажа эхилб. Ингэжэ, Бурят-Монголой элдин хонгор нютагта асар ехэ барилгануудай нэгэн агууехэ Сталинтай заабарай бодхоогдожо захалаа нэн.

Бурят-Монголой ажалшад инаг вождингоо эсэгэ ёһоной анхарадые хээээдэсэ мартахагүй. Имагай энэ ехэ анхарадай ашаар республикамнай хүгжэнги индустри-тай, түрүү хүдөө ажахытай боло.

Агууехэ Сталинтайнгаа нэрээр олон мянган хүдэлмэришэд республикын гигантын корпусуудые түргэнөөр бодхоожо эхилб. Энэ барилгада хабаадалсахаа олон

бурядууд эрээ нэн. Тэдэнэй дундаһаа Алексей Николаевич Зодобой, Анна Хабеевна Майковагай, Андрей Иванович Олзоевой болон олон бурядуудай нэрэнуудые мэдэнбди. Тэдэнэр заводтогой ади ургаа, простой слесариныүүд, модошо дархашуул байһанаа мастернууд хүртээр ургаа. Соломон Матвеевич Иванов заводой барилга дээрэ юрын комсомольско хүдэлмэрилэгшэ байһанаа Бурят-Монголой правительстве толоогшоо хүртээр ургаа.

Агууехэ ород арадай түлөөлэгшэд барилгада олоороо эрһэн байна. Мүнөө хүртээр заводтоо хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд олон. Жэшээнь, мүнөө сторожоор хүдэлмэрилдэг 60 наһатай үбгэн Федор Савицкий барилгын эхилһинһэ хойшо модошо дарханаар ажаллаһан юм. Тэрэнэй үбгэрбөшье, Иван гэжэ хубүүнине котельнэ цехын электромонтероор хүдэлмэрилнэ. Тинхэдэ Аким Иванович Лобынцев анха түрүүн модошо дархан байгаа наа, мүнөө кадрнуудые бэлдэхэ таһагай начальнигаар хүдэлмэрилнэ.

Партийн завкомй ба комсомольско комитетэй хүтэлбэрээр, ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ персонал бэрхшээлнүүдһэ айнгүй, үргэн алхамаар урагшаа дабшажа, тайга байһан газарта Сибириин томо гигантые богонихон болзор соо бодхоогоо. Тэндэ хүсэтэ паровозууд бүтээгдэжэ, оройной зүг бүхэн тээшэ ошожо эхилэ нэн...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай

үс. Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд фронтто туһалхын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллаа нэн. Завод хадаа фронтто хэрэгтэй продукци элбэг ехээр гаргадаг байгаа. Дайнай ехэ түсэбһөө гадуур гаргагдаһан продукция нэгэнтэ бэшэ Советскэ Арминин главна командованиин фондодо элэггэгдэн байха юм. Заводой үүдэнһэ гарһан томо томо паровозууд, улаан шэрэтэй вагонууд советскэ оройной түмэр замуудаар фронтын хэрэгсэлнүүдые наадгүйгөөр шэрэжэ, дайсаные түргэнөөр бута сохио хэрэгтэ сэгнэшгүй ехэ туһа хүртэһэн байна.

Агууехэ Сталинтай эсэн мэргэн ударидалгаар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн илалта түгсөөр дүүрбэ. Нүхэр Сталин болбол 1946 оной февралын 9-дэ Москва городой хунгуулин Сталинска округой хунгагшадый хунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ хэлһэн түүхэтэ үгэ дотороо коммунизм байгуулгын гайхамшагта ехэ программые табиһан байгаа. Энэгээр зоригжоһон паровоз бүтээгшэд Эхэ оройнойнгоо аша тулада баатарар ажаллажа ороо нэн.

1947 ондо паровоз бүтээгшэд хизааргүй ехэ баяр болобо. Тэдэнэй округһоо БМАССР-эй Верховно Советэй депутатаар агууехэ Сталин хунгагшадыйн байна. Иймэ ехэ этигэл найдабарид хүртэһэн паровоз бүтээгшэд дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые бэлдүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэ.

Дайнай нүүлэй сталинска табан-

жэлэй үедэ ажалай баатаршалгануудые харуулжа, коллективийнгэ дунда ехэ хүндэтэй болоһон солото стахановцуудай тоо жэлһээ жэлдэ олоһорно. Тэдэнэй дунда табанжэлэй турша соо 18 жэлэй нормо дүүргэһэн инструментальна цехын строгаальщик, суута стахановец, Евгений Григорьевич Курочкин нэрэ түрүү ээргэдэ байна. Нүхэр Курочкин алдарт ажалаараа гансашье Бурят-Монголдоо бэшэ, харин бүхы советскэ орон дотороо суурхаа. Тинимэл хадаа нүхэр Курочкин ажалшадый тон ехэ этигэл найдабарид хүртэжэ, СССР-эй Верховно Советэй депутатаар хунгагшадан байха юм. Вагонно-механическа цехын строгаальщик Марк Антонович Чернышев табанжэл соо 15 жэлэйнгэ нормо дүүргэжэ. Хоёрдох паровозо-механическа цехын фрезеровщик Иван Иванович Калинин, буладай цехын газорезчик Александр Михайлович Селиванов үнэгэрлэгшэ жэлэй турша соо 2—2,5 жэлэй нормонуудые дүүргэһэн байна. Иймэ жэшээнүүд олон.

Эхэ орондоо бүрн ехэ продукци үгэхын түлөө завод хүдэлмэрин хүндэ процессуудые шэнээр механизациялаа, шэнэ орбо онһон техникэтэй болоно. Паровозуудые заһабарилгын зарим узелнуудта поточно арга бин болгоһондо, металлнуудые түргэнөөр отолохо метод, автоматическа гагналга мэтын шэнэ арга дүршэлнүүд үйлдбэрлэ оруулагдана. Ухаалан зохиолгын ба урлан нарижуулгын шэнэ шэнэ дуралхалнууд заводой үйлд-

бэридэ абтажа, олон мянгад түхэригэй арбилалта үгэнэ. Гансахан 1950 он соо ухаалан зохиолго ба уралан нарижуулгые нэбтэрүүлжэ, 3 миллион түхэриг мүнэ арбилха түсэбтэй байгаа наа, завод 3 миллион 417 мянган түхэриг арбилһан байха юм.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдэхэлэй үедэ заводой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай элдэхи, политическэ дэбжэлтэ хэмжээгүй ехээр дээшлб. Хунгуулин № 16 Паровозобүтээгшэйн округ соо агууехэ вожд И. В. Сталинтай баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгһэн мэдээсэлые ПВЗ-гэй коллектив бүхы бурят-монгол арадтаа хамта хэмжээлшгүй ехэ баяр баясхалантайгаар утгаа. Энэ баярта үдэрэй хүндэлдэ заводой хүдэлмэришэд шэнэ, дээшлүүлгэдэн уялгануудые абаал, тэрэнэ үлүүлэн дүүргэнэ. Арадуудай вожд нүхэр И. В. Сталинтай баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгһэндэн дашарамдуулан, январин 16-да болоһон, заводой бүхы хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ үгэ хэлэжэ зуураа, вагонно-механовой цехын токар-стахановка, бурят багаһан нүхэр Тулахинова ингэжэ мэдүүлһэн байна.

—Бүхы советскэ арад зондо, тэрэ тоодо ажаллаа эхэнэрнүүдтэ жаргалта байдал нүхэр Сталин олгоо. Мүнөө эхэнэрнүүд Советскэ Союзай бүрн эрхэтэй гражданинууд болоһон. Бүхы советскэ эхэнэрнүүд сүлөөтэ ажалай баярые мэдэбди. Эгээт тинмэнэ манай

инаг вожд, эсэгэ нүхэр Сталин гүн ехээр дурланабди. Хунгуули хүндэлдэ һара бурят даабариние 150 процент дүүргэжэ февралын 18 болотор хоёр хүдэлмэришэдые хургаха улаанаб. Бүхы дэлхэйн ажал арадай аша тулада манай эсэгэ агууехэ Сталин олон жэлдэ ажаһууг лэ гэжэ юрөө.

Нүхэр Тулахинова хэлһэн хэрэг дээрнэ бэлдүүлб. Энэ ман январиннгаа даабариние процент дүүргэһэн байха юм. Манай гайхамшагта дэбжэлтэ жэшээнүүд тооложо бараһан олон байна.

Эхэ оройной патриодууде, манай баатарнуудые хүмүүжүүл байһан энэ завод Советскэ Союзай предпринятиудай нэгэ доо. БМАССР-эй 25 жэлэй дашарамдуулан, тус завод Лениний орден то ПВЗ-гэй коллектив бүхы бурят-монгол арадтаа хамта хэмжээлшгүй ехэ баяр баясхалантайгаар утгаа. Энэ баярта үдэрэй хүндэлдэ заводой хүдэлмэришэд шэнэ, дээшлүүлгэдэн уялгануудые абаал, тэрэнэ үлүүлэн дүүргэнэ. Арадуудай вожд нүхэр И. В. Сталинтай баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгһэндэн дашарамдуулан, январин 16-да болоһон, заводой бүхы хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ үгэ хэлэжэ зуураа, вагонно-механовой цехын токар-стахановка, бурят багаһан нүхэр Тулахинова ингэжэ мэдүүлһэн байна.

Ингэжэ заводой олон мянган хүдэлмэришэд хунгалтын үдэрые тажа байнаб. Тэдэнэр февралын 18-да агууехэ Сталинтайнгаа нэгэн хүн шэнгээр угаа ехэ баяртайгаар голосовалха хүсэл байһанаа мэдүүлнэ.

Б. Мунго

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

Эрхим малшан

Меланья Федотова

Меланья Федотова Истоминна ороо Кобанска аймагай тосхойдо, таряшанай бүтээлээр хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Меланья Федотова эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Меланья Федотова эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

нүүдтэ ямаршье бэрхшээлнүүдхэ суварингүй, тэднине шадбаритайгаар дабажа шададаг. Энэ жалнуудтэ колхозно үйлдбэри дээр эсэхэ сүсашагүйгөөр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Меланья Федотова эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Меланья Федотова эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Түрүү колхозник

Дмитрий Пурбюевич

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Дмитрий Пурбюевич «XVII партсэзд» гэжэ хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

Ажалшадай элүүрые сахигша

Дора Бандаяева

Иволгын МТС-эй хүдэлмэришэд, Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай гэгшүүд хунгуулин № 61 Иволгын округоо нүхэр Дора Бандаяева Раднаева БМАССР-эй Верховно Советэй депутатта кандидатаар дэбжүүлээ.

Нүхэр Раднаева 1923 ондо Иволгын аймагай Гильбира нотагта түрэнэ юм. Тэрэ хадаа Гильбира нотагта ажалуутшадай хараһаар байтар урган хүгжээн байна.

1933 оной намар Дора басаган хургуулида орожо, эрдэмдэ хуража эхилээ. Тэрэ саһаа хойшо 15 жил үнгэрөөд байхада, Дора Бандаяева Иркутскэ медицинскэ институт дүүргээд, врач боложо гараа.

Агууехэ Октябрыска социалистическэ революциин урда, хаянта Росси үедэ юрын бурядай басаган дээдэ эрдэмтэй боложо шадахагүй байгаа.

Манай Эхэ ороной олонодиона аярады ниймэ үргэн эхэ замда большевикскэ парти гаргаа. Коммунистическэ партиин ба советскэ правительствын үдэр бүрийн анхарал оролдолгын ашаар, манай ороной траждинин бүхэн дээдэ эрдэмтэй болохо дүгүн аргатай болоо.

лекци ба ахидхэлтүүдэ уншадаг байгаа.

1949 онһоо эхилжэ, Дора Бандаяева аймагай элүүрые хамгаалха талагы даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тинхэ зуура, тэрэ аймагайнгаа медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэринэ хайжаруулхын тулада бүхы шадбарин мэргэжлээ зориулдаг байха юм. Мүнөө аймаг доторнь врачэбнэ 4 участок, 5 фельдшерскэ, 4 фельдшерско-акушерскэ пунктнууд, колхозуудай дэргэдэ нарийлалгын 3 гэрнүүд хүдэлмэрилнэ. 1947 ондо РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Совет дүүдтэ хунгалтануудай болоһон саһаа хойшо эдэ эмхи зургаануудай тоо хоёр дахин шахуу олон болоһон байна.

Дора Бандаяева өөрынгөө үнэн сэхэ ажаллаар аймагайнгаа ажалшадай дунда тон хүндтэй болоһон. 1950 оной декабрийн 17-до тэрэ Иволгын аймсоветэй депутатаар хунгалтаа. Тус округой хунгалтад мүнөө нүхэр Раднаева республикынгаа дээдэ органой депутатад кандидатаар дэбжүүлээд байхада, тэрэнэй түлөө өөһадынгөө голосууды нэгэн хүн шэнгээр үгэхэ байһаниинэ найдамтай.

А. Нагаслаев.

Колхознигуудай шадмар эмхидхэлшэ

1942 он. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронт дээрэ Базар Мужанович немецкэ булим-тарагшадта эсэргүүсэн тэмсэжэ ябахадан нигэжэ болоо. Энэ «Большевикскэ партиин гэгшүүн болоод лэ Эхэ оронойгоо, эсэгэ Сталинайтаа түлөө тэмсэхэ гэгшэ минин ариун зорилго.

Тини 1-дхи ба 2-дхи Украинска фронтнуудай сэрэгүүдтэй хамта коммунист Базар Цыренов Эхэ оронойгоо газар дайдыс болон Румыни, Венгри ба Чехословакине сүлөөлсэхэн байна. Тэрэ хадаа партиингаа, Эхэ оронойгоо түлөө советскэ арадайнтаа зол жаргалтай түлөө дайлагдажа ябаха зуура, 4 дахин шархатаһан байна. Шархынгаа эдэгэхэ бүри хорото дайсагда эсэргүүсэн улам эршэмтэйгээр тэмсэдэг байлан юм. Командованингаа даалгаваринэ эрхэмээр дүүргэһэнэй түлөө нүхэр Цыренов «Баатаршалгын түлөө» ба «Дайшалхы габьяагай түлөө» медальнуудаар шагнагдаа.

Дайнай түлээр Базар Мужанович армийаа түрэл Баргажандаа

бусажа ерээд, аймсоветэй гүйсэдкомой плановигаар хүдэлмэрилжэ эхилдэн байна. Удаань нүхэр Цыренов Сталиней нэрэмжэтэ колхозно хуульбэрлэжэ байтараа ВКП(б)-гэй обкомой дэргэдхи партиин курсад эльгээгдажэ, тэрэнь дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой инструктораар хүдэлмэриллөө.

Шадбаритай партиин хуульбэрлэжэ байһан туладань 1948 ондо Базар Мужановиче ажахынгаа хуульбэрлэжэ талаар аймаг дотороо гэгдэнги байһан Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой партиин эхин органайн секретаряар партиин айком эльгээһэн байна. Тус колхоздо нүхэр Цыреновэй ерэхэдэ тарянай ургасшы муушаг, малай тэжээлшье хомор байгаа. Партионг Цыренов ажахын шухалаа уастогуудта коммунистуудаа шадбаритайгаар хуульбэрлэн табига, эдэ бэрхшээлнүүдэ гаталха хэрэгтэ бүхы колхознигууды элсүүлһэн байна. Уданшьегүй тус колхоз эдэ бэрхшээлнүүдхэ гаража, аймаг дотороо түрүү колхозуудай нэгэнгэйн болоо.

Колхозоо амхидхэлэй-ажахын талаар бэхжүүлжэ хэрэгтэ партиин эхин органайн эхээн үүрэг дүүргэнэ. Тус колхоз малдаа бүхали үбэл бардам хүрэхэ тэжээл үнгэрэгшэ зун бэлдэхэд, нийгэмтэ шашагшадта малды тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Хабарай тариалдаа гүйсэд хүрэхэ үрөөр колхозо өөрыгөө ханганхай, Колхознигуудайн ажабайдал улам хайжарна, улам шанга шадалтай болоо.

1950 оной ноябрь хараһаа Базар Мужанович Уланай сомоной Сталиней нэрэмжэтэ колхозой түрүүлшээр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа колхозой үйлдбэринэ хайнаар мэдэдэг, хүтэлбэрлэхэ дүй дүршлээр эхэ, шадмар хүтэлбэрлэгшэ мүн.

Большевикскэ партиаар хүмүүжүүлэгшэ, арадай үнэн хүбүүн Базар Мужанович Цыреновыс хунгуулин № 38 Баргузинска округой хунгалтад БМАССР-эй Верховно Советэй депутатта кандидатаар дэбжүүлһэн байна.

Д. Герсенов.

КОЛХОЗУУДАЙ ТООСООТО-ХУНГУУЛИН СУГЛААНУУДЫЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭХЭ

Г. КУКАНОВ

1950 оной хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

1950 оной хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

1950 оной хүдөө ажахын эрхэмтэйгээр хүдэлмэрийн хургуулида хуража үүсгэж, иматгал советскэ засагшад тэрэ уншажа, бэшжэ байгаа.

рэмжэтэ, «Красный боец», «Красный партизан», Заиграйн аймагай Карл Марксын, Лениней нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд хунгуулин, тоосоото-хунгуулин суглаануудта илангаяа хангалтагүйгөөр бэлдэхэн байшоо.

Хунгуулин, тоосоото-хунгуулин суглаануудта бэлдэхэдэнь болон тэрэнь үнэгэрлэгдэнэ. мүн колхозууды эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхжүүлжэ хэмжээлжэ улаануудай проектнүүдэ зохиолдоно туһалхын тулада хүдөө нотагуудта эльгээгдэхээр томилогдоһон аймагай хүдөө ажахын таһагуудай ба МТС-үүдэй мэргэжлэдэй зариманиин тэндэ ошоогүй, ямаршье туһаламжа үзүүлэгшэгүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Барбагатайн МТС-эй главна агроном нүхэр Борисов Сталиней, Лениней нэрэмжэтэ томодохгодоһон колхозуудта туһалха байһан аад, тэдэнэй жэлэй тоосоо табилгада энэ гэхэ нэмэри хээгүй байа.

Гадна, дурсагдаша аймагуудай олон колхозуудта тоосоото суглаанууды үнэгэрлэгдэ гэр байрануудын жэшээтэ хайнаар бэлдэхгүдэй байшоо. Эхэнхидэ гэрнүүд соонь скамейкнүүдшье үгы, доторхын шэмэглэгдээгүй, артелиин ажахын ургалты харуулаһан диаграммнууд болон табличануудшье хэзэгдэгүй ушарнууд олон үзэгдэнэ. Тоосоото-хунгуулин суглаануудта бэлдэхэлгэ ба тэрэнь үнэгэрлэгдэ тухай колхозуудай ханын газетнүүдтэ, мүн аймагай газетнүүдтэ бэшгэдэггүй байгаа. Эдэ бүхы баримтанууд хадаа Барбагатайн ба Заиграйн аймагуудта хунгуулин ба тоосоото-хунгуулин суглаанууды бэлдэхэлгэ ба үнэгэрлэгдэ.

гэлгэдэ тон бага анхарал табигданы гэршэлнэ. Энэнь гол шалтгаанинь юуб гэхэдэ, аймагай хүтэлбэрлэхэ организацинууд ажахын ба политическэ удхашанартай энэ шухала хэрэгтэ хайрхайгаар хандаһан байха юм. ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой болон аймгүйсэдкомой гэгшүүд колхозуудта иматгал тоосоото суглаануудай үнэгэрлэгдэ үдэрнэ ошодог байна. Тинхэлээр тэдэ хадаа колхозуудай жэлэй тоосоонууды гүнзэгнөөр шэнжэлэн үзэхэ үрднэгдгүй, заримдаа колхозууды эмхидхэлэй-ажахын талаар саашаада бэхжүүлжэ хэмжээлжэ зохиолдоно бодото туһаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Энэнь дээрхэдэ ямар тохиолдол хэбэ гэхэдэ, тус аймагуудай партино-советска, хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэрилшэд колхозуудай тоосоото-хунгуулин суглаанууды иматгал артелиин счетоходорхт ба бухгалтернуудта тохиоорхоб, энэ шухала хэрэгтэ өөһада хабанагүй шахуу. Хэтэрхэдэ, аймгүйсэдкомой жэлэй колхозуудай табигдан жэлэй тоосоонуудай харалгы тон ехээр унжагайруула. Заиграйн аймагта байһа оной февральн 5-най мэдээгээр 30 колхозуудта тоосоото-хунгуулин суглаанууд үнэгэрлэгдөө. Гэбшье, аймгүйсэдкомой бүслөөн дээрэ оройдоо нэгэ колхозой жэлэй тоосоон харагдаһан байха юм.

Барбагатайн ба Заиграйн аймагуудта тоосоото-хунгуулин суглаануудта бэлдэхэлгы болон тэрэнь үнэгэрлэгдэ шалгалта хадаа нилээд эхэ дутуунууды элүүлжэ, тэдэнь ябууд усадхаха хэмжээлжэ хараалха арга олгоо. Тус шалгалтануудай түлээр, тэдэ аймагуудай олон колхозууд өөһадынгөөр правленинүүд дээрэ туһалхын суглаанууды үнэгэрлэхэ тусаб баталһан, тэрэнэй дүргэлгы хангахэ харюусалгата хүнүүдэ

томилһон байгаа. Барбагатайн аймагай Лениней, Сталиней, Молотовой нэрэмжэтэ томодохгодоһон колхозуудта тоосоото-хунгуулин суглаанууды үнэгэрлэхэ түсбүүд зохиогдожо, жэлэй тоосоо табилын болзорнууд тогтоогдоһон, правленин түрүүлгшээрэй бэшмэл элхидхэлүүд, актууд, шалгалтын комиссинуудай түгжээлнүүд бэлэн болгогдоһон, колхозууды эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхжүүлжэ хэмжээлжэ хараалагдаһан, суглаанууды үнэгэрлэхэ үдэр байгуулагдаһан юм. Колхознигууды тоосоото суглаануудай болохо болзортой танилсуулхын, мүн нийт-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын тулада агитаторнууд томилогдоһон байгаа. Тэрэшэлэн колхозуудай правленинүүдэй дэргэдэ ойлгодоогүй юмзүүдлээ асууха справочна столнууд эмхидхэгдэн байха юм. Мүн тэндэ колхознигууд жэлэй тоосоонтой урилшалан танилсаха аргатай байна. Тэрэ зорилгоор правленин гэгшүүд, бухгалтерин хүдэлмэрилшэд ээлжээгээр дежурлалд.

Сталиней нэрэмжэтэ колхоздо тоосоото-хунгуулин суглаас идеяно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнэгэрлэхэ урлалһан уриа лозунгууд нийгын газарнуудаар нягдлан байһа. Тэрээн соо шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэхэ үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ илангаяа эхэ анхарал табигданхай Суглаанай үнэгэрлэгдэхэ гэр дотор колхозой хүдэлмэринэ харуулаһан диаграммнууд ба табличанууд нягдлан байһа. Тэрэшэлэн тоосоото-хунгуулин суглаанда зориулагдаһан ханын газетын тусгаар номер гаргагдахаар хараалагдаһан. Суглаанай түлээр колхознигуудта ураннайханай номчонууд харуулагдаха юм. Тэрэшэлэн тус аймагай ондошыс колхозууд дутуунуудаа усадхажа, хунгуулингаа суглаанууды идеян үндэр

хэмжээндэ үнэгэрлэхөөр бэлдэхэв. Хунгуулин ба тоосоото-хунгуулин суглаанууды үнэгэрлэгдэхэ гаран нимэрхүү тагдалнууд иматгал СССР-эй правительствын дэргэдхи колхозуудай хэрэгүүдэ эрхилхэ Советэй БМАССР-тэхи түлөөлгшын аппаратай хүдэлмэрилшэдэй шалгалһан Заиграйн ба Барбагатайн аймагуудай колхозуудта бэшэ, мүн ондошыс аймагуудай колхозуудта нилээд олон бин байна. Тэрэнтэй хамта, республикын аймагуудай партино-советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрлэгшэд эдэ бүхы дутуу дундаанууды дары усадхажа, колхоз бүридэ хунгуулин ба тоосоото-хунгуулин суглаанууды үндэр дээдэ хэмжээндэ үнэгэрлэхэ тушаа эрд шанга хэмжээлжэ бахаа уялгатай. Тэрэшэлэн БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствэ, тэрэнэй эмхидхэлэй-колхозно таһаг, үйлдбэринэ управлени хадаа колхозуудай тоосоото-хунгуулин суглаанууды үнэгэрлэхэ тон шухала хэрэгтэ хамаагүйгөөр хандахаа болжо, энэ талаар аймагуудта, артелинуудта бодото туһаламжа үзүүлэхэ сагын тулаа. Тэрэшэлэн БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын дэргэдхи хүдөө ажахын пропагантын управленин хүдэлмэрилшэд колхозуудай тоосоото-хунгуулин суглаанууд дээгүүр байлсажа, гүрүүшүүлэй дүй дүршлыс согсолон шэнжэлхэ уялгатай.

Колхозуудта хунгуулин, тоосоото-хунгуулин суглаанууды эдэ үдэрнүүдтэ үнэгэрлэхэ, колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхжүүлжэ, артелин балингаа арбидхын түлөө дутуу дундаануудаа элүүлэн, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэхэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ гэгшэ бүхы колхознигуудай ариун уялга мүн. Тэрэнь хамта, артелиин правленинүүд ажал-ябуулга гүнзэгнөөр шүүмжэлэгдэхэ ёһотой.

